

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3344/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.012/2024/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kovács Zsolt Csaba ügyvéd) eljáró Mészáros Lajos Gábor (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.012/2024/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó (az alapügy felperese) tulajdonában álló ingatlan szomszédos az alapügy alpereseinek osztatlan közös tulajdonát képező, általuk egybenyitva használt ingatlanokkal. Az indítványozó ingatlanának közútról való megközelítését az úgynevezett nyél biztosítja, a valóságban azonban a nyél az oldalszomszéd ingatlanához van hozzákerítve, átjárás céljára nem használható. A Tapolcai Városi Bíróság 8.P.20.343/2011/20/I. számú, a Veszprémi Törvényszék 1.Pf.20.051/2012/6. számú ítélete folytán jogerőre emelkedett határozatával megállapította, hogy az indítványozó ingatlanát az egyik alperes ingatlana javára – személygépkocsival és tehergépkocsival való közlekedésre is kiterjedő – átjárási szolgalmi jog terheli. A szolgalom alapítása idején a szolgalmi út helyét a természetben nem tűzték ki, az utóbb, 2019-ben foganatosított kitűzés eredményeként vált a tulajdonosok számára világossá, hogy a több éve bejárást biztosító „kitaposott út” nem egyezik a vázrajz szerinti kitűzött területtel. Az alperesek tehergépkocsival biztonságosan csak az

indítványozó ingatlana vázrajz szerinti területének 1–1,5 méter szélességű használatával tudnak rákanyarodni ingatlanukra, az indítványozó azonban a használatot kövek és betonoszlopok elhelyezésével akadályozza. Az alperesek a bejárás akadályoztatottsága miatt végrehajtást kezdeményeztek az indítványozó ellen.

- [4] 1.2. Az indítványozó ezt követően keresetet terjesztett elő, melyben az alperesek ingatlanait illető szolgalmat megszüntetését kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:160. §-a és az 5:163. § (1) bekezdése alapján, előadva, hogy az alperesek nem járnak át az ingatlanán, a szolgalmat az ingatlanukra történő bejutáshoz nem szükséges. Az alperesek elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a szolgalmat korlátozását kérték ingatlanuk tehergépkocsival történő megközelítésére, viszontkeresetet azonban nem terjesztettek elő. Előadták, hogy a szolgalmat nem csak a nyél területét, hanem az indítványozó ingatlana nyél fölötti részét is érinti, erre az 1–1,5 méter széles sáv használatára tartanak igényt a tehergépkocsival történő biztonságos bejutás érdekében.
- [5] Az elsőfokon eljáró Tapolcai Járásbíróság a keresetnek helyt adó 4.P.20.196/2022/31/I. számú ítéletével megszüntette a szolgalmi jogot. Ítélete indokolásában rámutatott, hogy a szolgalmat céljára használt út a valóságban nem az indítványozó telkén húzódik, az alperesek ingatlanainak megközelítéséhez az indítványozó ingatlanának használata, a szolgalmat teljes terjedelmében történő gyakorlása nem szükséges. A bíróság álláspontja szerint az indítványozó ingatlanán út nem vezet, ezért a Ptk. 5:163. § (1) bekezdése alapján a szolgalmat megszüntetésének volt helye, a szolgalmat korlátozása iránt viszontkeresetet kellett volna előterjeszteni, annak hiányában a tárgyból a bíróság nem dönthetett.
- [6] Az alperesek fellebbezése folytán másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék a 2.Pf.20.326/2023/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperesek ingatlanaira tehergépkocsival történő biztonságos ráforduláshoz rá kell hajtani az indítványozó ingatlanára. Hangsúlyozta azt is, hogy a szolgalmat nem a tényleges használat, hanem a nyilvántartott vázrajz szerint illeti meg az uralkodó telek birtokosait, e tekintetben az ingatlan-nyilvántartás közhitelességére utalt. Az elsőfokú bírósággal egyezően fejtette ki, hogy a szolgalmat korlátozásához kereset vagy viszontkereset szükséges, amelynek előterjesztésétől a felek továbbra sincsenek elzárva.
- [7] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a Pfv.V.20.012/2024/9. számú ítéletével a Veszprémi Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. Megállapította, hogy a másodfokú bíróság az anyagi jogi és az eljárási szabályoknak megfelelő, helyes érdemi döntést hozott. Indokolásában kitért arra, hogy a helyszíni

szemlén lefolytatott bizonyítás adatai az indítványozó által sem vitatottan igazolták, hogy tehergépkocsival – amely használati mód az alperesek ingatlanai használatának már a szolgálat alapítása idején is a részét képezte – biztonságosan ráfordulni az alperesek ingatlanaira csak az indítványozó ingatlanát érintő 1,5 méter széles ívben lehet. Azaz, az ingatlan rendeltetésszerű használatához – akár a tűzifa szállításához, akár az alperesek által folytatott mezőgazdasági tevékenység gyakorlásához – szükséges az indítványozó telkének használata. Az, hogy szükséges-e a szolgálat az alperesek ingatlanainak rendeltetésszerű használatához, a szolgálat alapításakor eldőlt, a szolgálat gyakorlásának terjedelme pedig kizárólag a szolgálat terjedelmét, és nem pedig annak létét befolyásoló kérdés lehet, ilyen kérdésről (ti. a szolgálat korlátozásáról) azonban a bíróságnak a perben erre irányuló kereseti (vizontkereseti) kérelem hiányában nem kellett döntenie.

- [8] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti panaszát, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.012/2024/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 25. cikk (3) bekezdését, az alábbiak szerint.
- [9] Az indítvány kifejti, hogy a Kúria támadott ítélete önkényes jogalkalmazást alkalmaz, mivel indokolatlanul tér el a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) jogi szakvéleményre vonatkozó kógens szabályaitól, valamint a Kúria számos, kötelezően alkalmazandó, precedenshatályú határozatától, mely az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére vezetett. Érvelése szerint a Kúriának elsődleges feladata a bírósági jogalkalmazás jogegységesítése és a támadott határozat egyértelműen a jogegységesítés ellen hat, ami nyilvánvalóan jogbizonytalansághoz vezet. Ezen érvelését az indítvány több, a Kúria jogegységesítő tevékenységére, valamint a jogállamiságra és jogbiztonságra vonatkozó AB határozattal, valamint szakirodalmi idézettel támasztotta alá.
- [10] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét abban látja, hogy a Kúria támadott ítélete nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, amikor támadott döntésében elhallgatta/mellőzte, hogy egy szakvéleményre alapozza az indítványozó a keresetét. Az indítványozó kifogásolta azt is, hogy az indokolás kirívóan okszerűtlen, hiszen, amennyiben egy szakvélemény alátámasztja az indítványozó keresetét, akkor további bírói mérlegelésnek nem lett volna helye. Ezzel összefüggésben az indítványozó számos szakirodalmi álláspontot, illetőleg bírósági döntést is idéz.
- [11] Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésével összefüggésben az alkotmányjogi panasz utal a Kúria hatáskörére, mely alapján biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

- [12] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek, így különösen az Abtv. 27. § (1) bekezdésében, 29-30. §-ában és 52. § (1b) bekezdésében fogalt törvényi feltételeknek eleget tesz-e.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria ítéletét 2024. július 28-án vette át, míg az alkotmányjogi panaszt 2024. szeptember 26-án, határidőben nyújtotta be.
- [14] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az indítványozó a bírósági eljárásban felperesként vett részt, ezért érintettsége fennáll. Az indítványozó jogi képviselője az Alkotmánybíróság eljárására is kiterjedő ügyvédi meghatalmazását csatolta.
- [15] 3.2. A határidőben benyújtott indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek csak részben tesz eleget, a következők szerint.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 25. cikket]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a támadott bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [18] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, valamint a 25. cikk (3) bekezdése az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot. Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésére nem (lásd például: 3213/2025. (VI. 23.) AB végzés, Indokolás [14]), míg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával és a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz (lásd például: 3032/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [33]). Az

alkotmányjogi panasz ezért ezen az elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.

- [19] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [20] 3.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezeknek a feltételeknek az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem felel meg.
- [21] 3.3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz, figyelemmel az Alkotmánybíróság Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos gyakorlatára, valamint az alkotmányjogi panaszban előadott érvekre, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.
- [22] 3.3.2. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem, az alábbiak szerint.
- [23] Az alkotmányjogi panasz a tisztességes bírósági eljárás sérelmével összefüggésben lényegében azt kifogásolja, hogy az eljáró bíróság a tényállás megállapításánál, valamint a bizonyítékok értékelésénél nem vette figyelembe az általa csatolt igazságügyi szakvéleményt, mely alátámasztotta az indítványozó keresetét. Amennyiben a Kúria ezt megtette volna, további bírói mérlegelésnek nem lett volna helye.
- [24] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy alkotmányjogi panasz ezen elemének vizsgálata törvényességi, és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok értékelése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság egyfajta „szuperbírósággént”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {lásd például: 3088/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság feladata ugyanis nem az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy egyes tény-, vagy jogkérdéseinek felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.

- [25] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét arra hivatkozva is állította, hogy a Kúria a döntését korábbi döntése figyelmen kívül hagyásával hozta, ezáltal az *contra legem*mé, önkényessé, a hatályos jogtól elszakadóvá vált.
- [26] Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben nem zárta ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen {vesd össze például: 29/2021. (XI.10) AB határozat, Indokolás [30]; 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}. „A 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az ügyben a bíróság *contra legem* jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére: a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe, döntésének ezt a mozzanatát nem indokolta meg, s döntését ehelyett egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó kifejezetten hatályon kívül helyezte.” {3044/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ugyan bemutatta, hogy a támadott bírói döntést miért tartja *contra legem*nek, azonban az alkotmányjogi panasz arra vonatkozóan már nem tartalmaz alkotmányjogi szempontú indokolást, hogy a támadott bírói döntés miért vált ezzel egyben az alaptörvény-ellenesség szintjét is elérően önkényessé, *contra constitutionem*-mé, többek között a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában számos, a szakvélemény elbírálására vonatkozó szakcikket idézett, anélkül azonban, hogy megjelölte volna, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben ezen szakirodalmi állásponttól esetlegesen eltérő bírói döntés miért lépett volna túl adott esetben, az indítványozó szakjogi érvelésének esetleges helyessége esetén a téves (*contra legem*) döntés szintjén, és miért vált egyben alaptörvény-ellenessé is. Ezen megállapítások pedig megfelelően igazak az indítványozó által felhívott egyes bírói döntésektől való eltéréssel összefüggésben is, figyelemmel arra hogy a jogegység biztosítása az Alaptörvénynek megfelelően nem az Alkotmánybíróság, hanem a Kúria feladata, a jogegység esetleges sérelmével összefüggésben pedig nem alkotmányjogi panasz, hanem jogegységi panasz előterjesztésének lehet helye. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak éppen ezért nem vetették fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [27] Az indokolási kötelezettség állított megsértésével összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság arra utal, hogy következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot

adni, ugyanakkor azonban az indokolási kötelezettségből nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3122/2025. (IV. 25.) AB végzés, Indokolás [30]}. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó a Kúria ítéletének indokolását tartalmilag nem osztja, még nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének kételyét az indokolási kötelezettséggel összefüggésben sem, tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok, így a Kúria is, ítéletükben alkotmányjogi értelemben véve kellő részletességgel, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelménynek eleget téve indokolták meg álláspontjukat.

- [28] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában, továbbá az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 23.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró